

**ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΣΤΙΣ ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ**

ΕΠΙΒΙΩΣΗ ΣΤΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ**

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Επιστολή προς τον Αρχιεπίσκοπο

Πρόλογος

Περίληψη

Κεφάλαιο 1. Ηθικό: Επιτυχίες και αδυναμίες

Κεφάλαιο 2. Ο καθοριστικός ρόλος των γονέων

Κεφάλαιο 3. Οργάνωση: Συγκεντρωτισμός και συντονισμός

Κεφάλαιο 4. Πρόγραμμα διδασκαλίας: Επαγγελματισμός και στοχοθέτηση

Κεφάλαιο 5. Περισσότερο και καλύτερο εκπαιδευτικό υλικό

Κεφάλαιο 6. Παιδαγωγική: Προγράμματα με ενδιαφέρον και προκλήσεις

Κεφάλαιο 7. Κατάρτιση εκπαιδευτικών: ανανέωση και αναζωογόνηση

Κεφάλαιο 8. Αμοιβές και επιδόματα: Καιρός για σοβαρή επανεξέταση

Κεφάλαιο 9. Χρηματοδότηση: Ουσιαστική υποστήριξη και βραβεία

Επίμετρο: Εκκλήση για άμεση και αποφασιστική δράση

Παράρτηματα:

- A. Ερωτηματολόγιο στα ελληνικά
- B. Ερωτηματολόγιο στα αγγλικά
- Γ. Αντικειμενική εκτίμηση των στατιστικών δεδομένων
- Δ. Αξιολόγηση του ερωτηματολογίου των εκπαιδευτικών
- Ε. Αξιολόγηση του ερωτηματολογίου των μαθητών
- ΣΤ. Αξιολόγηση του ερωτηματολογίου των γονέων
- Z. Ονόματα και τίτλοι των μελών της Επιτροπής
- H. Ευχαριστίες

27 Μαΐου 1999

Προς τον

Σεβασμιότατο Αρχιεπίσκοπο Σπυρίδωνα

Προκαθήμενο της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Αμερική

8-10 East 79th Street

New York, NY 10021

Σεβασμιότατε,

Η Αρχιεπισκοπική Επιτροπή για την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό ολοκλήρωσε την αποστολή που της ανατέθηκε. Διαπιστώσαμε πολλά αξιόπαινα στοιχεία, αλλ' εντοπίσαμε και αρκετές ανησυχητικές αδυναμίες στη λειτουργία του συστήματος. Συνεπώς, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει μία

προσεκτικά συνταχθείσα ανάλυση καθώς και συστάσεις για τη λήψη μέτρων, τις οποίες σας υποβάλλουμε με τον χαρακτήρα του εξαιρετικά επείγοντος.

Στις 12 Μαΐου 1998, κατά την πρώτη μας συνάντηση, μας αναθέσατε να διεξάγουμε τις δημόσιες ακροάσεις, έρευνες και μελέτες που θα ήταν αναγκαίες για τις συστάσεις μας προς εσάς. Μας αναθέσατε να εξετάσουμε: (α) τη σημασία της μελέτης της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού, (β) την ανάγκη επαγγελματικής ανάπτυξής τους, (γ) την ποιότητα του υλικού και των αντικειμένων που χρησιμοποιούνται στη διδασκαλία, (δ) την αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων διδασκαλίας, (ε) την ιδανική ηλικία για την έναρξη της μελέτης της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού, (στ) την ποιότητα της κατάρτισης και της επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών, (ζ) την ύπαρξη μηχανισμών αξιολόγησης, (η) τη χρηματοδότηση της ελληνικής παιδείας, (θ) τον ρόλο που διαδραματίζουν οι γονείς και (ι) άλλους τομείς ενδιαφέροντος.

Από τον Μάρτιο του 1998 πραγματοποιήσαμε δημόσιες ακροάσεις στη Βοστώνη, στο Μανχάταν, στο Φλάσινγκ, στο Σικάγο, στη Βαλτιμόρη και στο Λος Άντζελες. Επισκεφθήκαμε ελληνικά σχολεία και υποβάλαμε ερωτήσεις σε εκπαιδευτικούς και μαθητές. Αποστείλαμε επίσης ταχυδρομικώς ερωτηματολόγια στα αγγλικά και στα ελληνικά, καθώς και επιστολές στις δύο αυτές γλώσσες, σε Έλληνες εκπαιδευτικούς και διευθυντές πρωινών και απογευματινών σχολείων σε 500 κοινότητες στις Ηνωμένες Πολιτείες. Για να εξασφαλίσουμε μεγαλύτερη ανεξαρτησία απόψεων, υποδείξαμε ότι τα ερωτηματολόγια δεν ήταν αναγκαίο να υπογραφούν. Παρείχαμε πολλές συνεντεύξεις σε εφημερίδες και στο ραδιόφωνο, επικοινωνήσαμε μαζί μας πολλά από τα ενδιαφερόμενα μέρη και συντάξαμε πέντε προκαταρκτικές εκθέσεις προς τα μέλη της Επιτροπής.

Συγκεντρώσαμε ευρύ φάσμα απόψεων από όλες τις Ηνωμένες Πολιτείες από εκτενείς προσωπικές σημειώσεις και επιστολές, καθώς και από τα ερωτηματολόγια. Τα ερωτηματολόγια υποβλήθηκαν σε αξιολόγηση και ανάλυση από επαγγελματίες στατιστικούς. Τα συμπεράσματα, τα οποία περιέχονται σε παραρτήματα της παρούσας έκθεσης, υπογραμμίζουν πολλά υπάρχοντα προβλήματα και επισημαίνουν την ανάγκη λήψης μέτρων. Οι δημόσιες ακροάσεις έδωσαν σε πολλούς την ευκαιρία να εκφράσουν τα αισθήματά τους.

Με την σύνθεσή της, η Επιτροπή εξασφάλιζε την ανάληψη του ευρύτατου αυτού έργου από άτομα με τα πλέον κατάλληλα προσόντα. Το πλεονέκτημα ήταν ότι την Επιτροπή μας συνέθεταν μέλη γεννημένα στην Ελλάδα, μέλη που είναι Ελληνοαμερικανοί, αλλά και μέλη που δεν είναι ελληνικής καταγωγής. Αυτή η συνένωση ατόμων με διαφορετικές προελεύσεις ήταν καθοριστική για την κατάληξη απροκατάληπτης συμφωνίας σε σημαντικά θέματα. Οι ειδικές γνώσεις ορισμένων μελών είχαν βαρύνουσα σημασία στη σύνταξη της έκθεσης, όπου η αντικειμενικότητα είναι το γενικό χαρακτηριστικό της. Πιστεύω ότι μία επιτροπή αποτελούμενη αποκλειστικά από Έλληνες δεν θα διέθετε τον ίδιο βαθμό αντικειμενικότητας. Οι άνθρωποι θεωρούν ορισμένες φορές τα προβλήματά τους μέσα σε ένα υπερβολικά στενό πλαίσιο, ενώ το κατάλληλο πλαίσιο είναι συνήθως πολύ πιο ευρύ. Ουσιαστικά, τα προβλήματα της διδασκαλίας της δεύτερης γλώσσας δεν αφορούν αποκλειστικά την ελληνική κοινότητα. Επειδή υπάρχουν και άλλες ομάδες που αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα, η Επιτροπή έλαβε υπ' όψιν ορισμένες από τις λύσεις που έχουν προτείνει εκείνες στα προβλήματα αυτά.

Θα διαπιστώσετε ότι η έκθεσή μας είναι μία ολοκληρωμένη έρευνα, η οποία ασχολείται συνολικά με τα αρμόζοντα και κατάλληλα θέματα που αφορούν την αναμόρφωση των ελληνικών σπουδών στις Ελληνορθόδοξες κοινότητες της χώρας. Σας συγχαίρουμε για την πρωτοβουλία σας, την επιθυμία σας για αντικειμενικότητα και τη γενναιόδωρη ηθική υποστήριξή σας κατά τη διάρκεια της έρευνάς μας.

Κρίνοντας από την ενθουσιώδη συμμετοχή στις ακροαματικές διαδικασίες και από την ανταπόκριση στα ερωτηματολόγια μας, μπορώ να σας διαβεβαιώσω ότι οι δραστηριότητες της Επιτροπής προκάλεσαν -αν μη τι άλλο- αυξημένο ενδιαφέρον για τη βελτίωση της διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού. Πιστεύουμε ότι η έκθεσή μας θα αποτελέσει έναυσμα για ευρεία δημόσια συζήτηση. Πιστεύουμε ότι το σχολικό σύστημα της ελληνικής κοινότητας είναι έτοιμο να δεχτεί τις συστάσεις της Επιτροπής και, υπό την ηγεσία σας, να λάβει μέτρα επ' αυτών.

Εκ μέρους της Επιτροπής,
Μετά τιμής,

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το βασικό ερώτημα είναι πώς μπορούν οι Ελληνοαμερικανοί να ευημερούν ως Έλληνες στη διασπορά. Παλαιότερα θεωρούσαμε δεδομένο ότι οι μαθητές των ελληνικών σχολείων ήταν Έλληνες και μιλούσαν ελληνικά στο σπίτι τους. Σήμερα οι μαθητές αυτοί είναι συνήθως Ελληνοαμερικανοί δεύτερης, τρίτης ή τέταρτης γενιάς, ενώ πολλοί προέρχονται από μεικτούς γάμους. Δεν μιλούν ελληνικά στο σπίτι τους ή, αν ένας γονέας τους μιλά στα ελληνικά, αυτοί απαντούν στα αγγλικά. Παρόλα αυτά, οι περισσότεροι από τους μαθητές στα ελληνικά σχολεία είναι περήφανοι που είναι Έλληνες. Επομένως, το έργο του σχολείου είναι πώς να διατηρήσει και να ενισχύσει την ελληνική συνείδηση. Πώς μπορούμε να δώσουμε κίνητρα στους γονείς να μιλούν έστω και λίγα ελληνικά στο σπίτι όταν τα παιδιά είναι κουρασμένα, όταν θέλουν να παρακολουθήσουν τηλεόραση ή να βγουν να παίξουν έξω αντί να μελετήσουν ή να ακούσουν ελληνικά; Πώς μπορούν τα παιδιά να ξεπεράσουν την πεποίθηση ότι η ελληνική γλώσσα τους είναι άχρηστη;

Μία μητέρα της δεύτερης γενιάς μίλησε με συγκινητικό τρόπο για τη δική της περίπτωση. “Γιατί πρέπει το παιδί μου, που είναι τρίτης γενιάς, να μάθει ελληνικά;”, ρώτησε. Εδώ χρειάζεται μια πειστική απάντηση. Δεν μπορούμε πλέον να θεωρούμε απλώς δεδομένο ότι, η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας είναι το σωστό.

Ακολουθεί κατάλογος των απαντήσεων που μας έδωσαν γονείς και μαθητές στις δημόσιες ακροάσεις όταν τους ρωτήσαμε: “Γιατί πρέπει τα παιδιά να μαθαίνουν ελληνικά;”.

- Γιατί είμαστε περήφανοι που είμαστε Έλληνες.
- Γιατί μου αρέσει η ιστορία, ο λαός και ο πολιτισμός της Ελλάδας.
- Γιατί η γνώση του ελληνικού πολιτισμού είναι θεμελιώδους σημασίας για την κατανόηση του δυτικού πολιτισμού.
- Γιατί θέλω να μπορώ να επικοινωνώ με συγγενείς και φίλους όταν πηγαίνω στην Ελλάδα.
- Γιατί η εκμάθηση μίας άλλης γλώσσας θα με βοηθήσει να ολοκληρωθώ σαν άνθρωπος.
- Γιατί η εκμάθηση μίας άλλης γλώσσας τονώνει την αυτο-εκτίμηση.
- Γιατί η γνώση των ελληνικών βοηθά στα αγγλικά, αφού τόσες πολλές αγγλικές λέξεις έχουν ελληνική ρίζα.
- Γιατί η γνώση μίας δεύτερης γλώσσας συμβάλλει γενικά στη βελτίωση των επιδόσεων στο σχολείο σε άλλους τομείς και οδηγεί σε καλύτερα αποτελέσματα στις εξετάσεις SAT.
- Γιατί η Καινή Διαθήκη είναι γραμμένη στα ελληνικά και θα ήθελα να μπορούν τα παιδιά μου να τη διαβάσουν στο πρωτότυπο.
- Γιατί θα ήθελα να γράφω επιστολές σε φίλους και συγγενείς στην Ελλάδα.
- Γιατί η γνώση ξένων γλωσσών βοηθά στην εξασφάλιση μίας θέσης εργασίας στην σημερινή πραγματικότητα.
- Γιατί η εκμάθηση της ελληνικής ή οποιασδήποτε άλλης ξένης γλώσσας δίνει τη δυνατότητα επικοινωνίας με τον κόσμο με περισσότερους τρόπους.

Μία σημαντική ερώτηση που μας υποβλήθηκε κατ'επανάληψη είναι κατά πόσο μια πολιτισμική κληρονομιά μπορεί να διατηρηθεί αν χαθεί η γλώσσα της. Ορισμένοι ισχυρίζονται ότι αν η γλώσσα διδαχθεί στα παιδιά καταναγκαστικά ή με κακό τρόπο (ή και τα δύο), τότε το αποτέλεσμα θα είναι να μισήσουν τα παιδιά τόσο τη γλώσσα όσο και την κληρονομιά. Ίσως είναι καλύτερα να διδάσκεται πρώτα η πολιτισμική κληρονομιά (π.χ. η αρχαία ελληνική μυθολογία, ο βυζαντινός πολιτισμός, ο σύγχρονος ελληνικός πολιτισμός) μέσω της αγγλικής γλώσσας, ώστε να υποκινείται σε επαρκή βαθμό το ενδιαφέρον των μαθητών για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Άλλοι υποστηρίζουν ότι η γλώσσα πρέπει να διδάσκεται νωρίς και με ουσιαστικό τρόπο. Η Επιτροπή συμφωνεί με αυτή την άποψη. Ωστόσο, η Επιτροπή πιστεύει, επίσης, ότι πρέπει να γίνεται μεγαλύτερη χρήση της αγγλικής γλώσσας στα αρχικά στάδια για τη διδασκαλία της ελληνικής κληρονομιάς.

Για να επιτευχθεί καλή εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και ουσιαστική συνειδητοποίηση του ελληνικού πολιτισμού απαιτείται να καταβληθεί μεγάλη και ουσιαστική προσπάθεια. Η Επιτροπή συμπέρανε ότι οι στόχοι αυτοί δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς σημαντικές βελτιώσεις στο σύνολο του συστήματος. Στις επαφές της μ'άτομα σε όλη τη χώρα, η Επιτροπή ανακάλυψε ότι υπάρχουν πολλοί διευθυντές και εκπαιδευτικοί με αξιόπαινη προσφορά στη μελέτη της γλώσσας. Μας χαροποιεί το γεγονός ότι τα ελληνικά σχολεία έχουν πράγματι εκπαιδευτικούς που είναι ικανοί, ενθουσιώδεις στην διδασκαλία και ικανοί να σεβαστούν τους μαθητές ως ολοκληρωμένα άτομα, εκπαιδευτικούς που βοηθούν τους μαθητές τους να ξεπεράσουν τον φόβο της μάθησης, τον φόβο της διάπραξης λαθών, εκπαιδευτικούς που εξαλείφουν την ανία και που, τελικά, κάνουν τη μάθηση μία ευχάριστη εμπειρία. Με το να λέμε ότι υπάρχουν προβλήματα στο ευρύτερο σύστημα δεν μειώνουμε αυτά τα επιτεύγματα. Ωστόσο, η Επιτροπή εντόπισε ορισμένα επίμονα διαρθρωτικά και συστημικά προβλήματα. Σε αυτά περιλαμβάνονται:

- Ανεπαρκής προετοιμασία των εκπαιδευτικών σε όλα τα επίπεδα.
- Απουσία κατάλληλου, παιδαγωγικά σωστού, διδακτικού υλικού.
- Απουσία επινοητικών προγραμμάτων διδασκαλίας, που θα αγγίζουν, θα συναρπάζουν και θα κινούν το ενδιαφέρον των μαθητών.
- Απουσία ομοιόμορφων προτύπων και κριτηρίων για την αξιολόγηση και την κρίση της γλωσσικής ικανότητας.
- Κακή σύνδεση των επιπέδων μεταξύ τους.
- Ανεπαρκής διοικητική και οικονομική υποστήριξη σε πολλές ενότητες.
- Ελλειψη αναγνώρισης των καλών εκπαιδευτικών.
- Γενική ανεπάρκεια της αμοιβής και των επιδομάτων για τους εκπαιδευτικούς.
- Ανεπαρκής χρήση τεχνολογικών μέσων - π.χ. ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οπτικο-ακουστικό υλικό, και διδασκαλία εξ αποστάσεως.
- Ελλειψη δανειστικών βιβλιοθηκών με σχετικά βιβλία στα ελληνικά και στα αγγλικά για όλες τις ηλικίες.

Πριν εκθέσουμε την έρευνα και τις συστάσεις μας, ας φανταστούμε για λίγο πόσο ωφέλιμο θα ήταν αν οι Έλληνες μπορούσαν να διατηρήσουν την ελληνική τους ταυτότητα στη διασπορά της Αμερικής δημιουργώντας ταυτόχρονα ένα "Πλατωνικό χωριό", στο οποίο η ποικιλία θα ήταν δύναμη - δηλ. μία κοινότητα στην οποία όλοι θα γνώριζαν ότι έχουν ένα έργο και ο καθένας θα το επιδίωκε οικειοθελώς, ενώ παράλληλα θα αποδέχονταν τα έργα των άλλων ως αναγκαία για το συνολικό οικοδόμημα. Επίσης, πόσο ωφέλιμο θα ήταν αν οι Έλληνες, όπως άλλες θρησκευτικές και πολιτιστικές ομάδες στις Ηνωμένες Πολιτείες, μπορούσαν να ιδρύσουν εξαιρετικά σχολεία που θα εξυπηρετούσαν τον ευρύτερο πληθυσμό. Έχουμε κάθε λόγο να πιστεύουμε ότι, με τις προσπάθειες και την αποφασιστικότητα, αξίες που είναι ριζωμένες στα θεμέλια της πλούσιας ελληνικής κληρονομιάς, η ελληνική κοινότητα μπορεί να το κατορθώσει. Πράγματι, πιστεύουμε ότι η Ελληνοαμερικανική κοινότητα θα μπορούσε να δημιουργήσει ένα διακεκριμένο ίδρυμα ανώτερης παιδείας, ισάξιο του Georgetown των Καθολικών, του Brandeis των Εβραίων και του Haverford των Κουακέρων!

Τα βασικά ερωτήματα είναι πώς μπορούν να ευημερούν οι Ελληνοαμερικανοί ως Έλληνες στη διασπορά και κατά πόσο η ελληνική κληρονομιά μπορεί να διατηρηθεί αν χαθεί η γλώσσα της. Η Επιτροπή πιστεύει ότι το τελευταίο δεν είναι δυνατό. Η ελληνική γλώσσα είναι βασική και πρέπει να διδάσκεται από νωρίς και με συνεχή τρόπο. Ωστόσο, στα αρχικά στάδια η αγγλική γλώσσα μπορεί να χρησιμοποιηθεί αποτελεσματικά για τη διδασκαλία της ελληνικής κληρονομιάς στους νεαρότερους μαθητές και για να εμπνευσθούν οι μαθητές με την επιθυμία της εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.

Αν και εμφάνισε σποραδικές επιτυχίες, το παρόν σύστημα διδασκαλίας της γλώσσας στα σχολεία της Ελληνορθόδοξης κοινότητας πάσχει από μόνιμες αδυναμίες. Η έκθεση της Επιτροπής κατατάσσει αυτές τις αδυναμίες σε εννέα κατηγορίες:

1. **Ηθικό.** Στις τρεις κατηγορίες που εξέτασε η Επιτροπή -εκπαιδευτικούς, μαθητές και γονείς (καθώς και ιερείς, σε ορισμένες περιπτώσεις)- υπάρχει σκεπτικισμός που υπονομεύει τη ζωντανή και ευχάριστη διδασκαλία των ελληνικών.
2. **Γονείς.** Είναι απογοητευτικά μικρό το ποσοστό των Ελληνοαμερικανών γονέων που στέλνουν τα παιδιά τους σε ελληνικό σχολείο και ομιλούν την ελληνική γλώσσα στο σπίτι τους.
3. **Οργάνωση.** Τα σχολεία υποφέρουν από έλλειψη συντονισμού αφ'ενός μεταξύ τους και αφ'ετέρου με το σύστημα των δημόσιων σχολείων.
4. **Πρόγραμμα διδασκαλίας.** Παρατηρείται ανεπάρκεια διαρθρωμένων προγραμμάτων διδασκαλίας που θα επέτρεπαν την καλύτερη διαδοχή από τις χαμηλότερες στις υψηλότερες τάξεις και θα παρείχαν τη δυνατότητα στους μαθητές να υποβληθούν σε κοινές εξετάσεις. Παρατηρείται, επίσης, σημαντική έλλειψη διδασκαλίας της λογοτεχνίας στο πρόγραμμα.
5. **Εκπαιδευτικό υλικό.** Τα ελληνικά σχολεία χρειάζονται περισσότερο και καλύτερο εκπαιδευτικό υλικό. Τα βιβλία και το βοηθητικό υλικό που διαθέτουν δεν είναι πάντα αντίστοιχα των διαθέσιμων στα γαλλικά, τα ισπανικά, τα ιαπωνικά κλπ. Υλικό που μπορεί να ήταν κατάλληλο στο παρελθόν είναι σήμερα ξεπερασμένο. Οι ανάγκες των παιδιών και οι συνθήκες έχουν αλλάξει. Ορισμένα από τα βιβλία που χρησιμοποιούνται σήμερα δεν καταφέρνουν να αντικαταστήσουν τις αμερικανικές συνήθειες και είναι ιδιαίτερα ακατάλληλα για μαθητές που προέρχονται από μεικτούς γάμους.
6. **Παιδαγωγική.** Τα ελληνικά κοινοτικά σχολεία πρέπει να γίνουν εφάμιλλα των δημόσιων σχολείων και άλλων κοινοτικών σχολείων σε ό,τι αφορά την ενημέρωση επί των ποικίλων και αποτελεσματικών παιδαγωγικών μεθόδων. Ειδικότερα, είναι αναγκαία η ανάπτυξη στρατηγικής που θα μειώσει την έμφαση της διδασκαλίας της γραμματικής και θα δώσει, αντίθετα, έμφαση στη διδασκαλία των ελληνικών ως ξένης γλώσσας.
7. **Προετοιμασία των εκπαιδευτικών.** Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται εκπαίδευση και μετεκπαίδευση. Το γεγονός ότι κάποιος μιλά τα ελληνικά ως μητρική γλώσσα δεν σημαίνει ότι έχει τα προσόντα για να την διδάσκει. Οι εκπαιδευτικοί από την Ελλάδα πρέπει να συνειδητοποιήσουν τις αμερικανικές συνήθειες. Μεταξύ άλλων στρατηγικών, όλοι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να εκπαιδευτούν στους τρόπους καταπολέμησης της ανίας, στον συνδυασμό διδασκαλίας της γλώσσας και του πολιτισμού και στην πλήρη αξιοποίηση των τεχνολογικών βοηθημάτων.
8. **Αμοιβή.** Αν τα σχολεία θέλουν να προσφέρουν παιδεία ποιότητας, πρέπει να καταβάλλουν στους εκπαιδευτικούς τους μισθό που θα επιτρέψει την επιβίωσή τους και θα συνοδεύεται από τα κατάλληλα επιδόματα. Αυτή τη στιγμή, οι αμοιβές των εκπαιδευτικών είναι εξαιρετικά ανεπαρκείς. Από τους εκπαιδευτικούς που απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, μόνο 3% δήλωσε ικανοποιημένο με την αμοιβή του, ενώ 75% δήλωσε ότι δεν είναι καθόλου ικανοποιημένο.
9. **Χρηματοδότηση.** Το βάρος της χρηματοδότησης πρέπει να ανήκει κατά βάση σε κάθε κοινότητα και όχι στην Αρχιεπισκοπή ή στην ελληνική κυβέρνηση. Η συγκέντρωση οικονομικής ενίσχυσης σε τοπικό επίπεδο δραστηριοποιεί τις επιμέρους κοινότητες και ενισχύει την προσήλωση τους στη μελέτη της γλώσσας.

Η έκθεση της Επιτροπής παρέχει εβδομήντα τρεις συστάσεις που θα πρέπει να εφαρμοστούν σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο για τη βελτίωση των συνθηκών των ανωτέρω κατηγοριών.

Η Επιτροπή είναι πεπεισμένη ότι, εκτός και αν ληφθούν άμεσα μέτρα, διακυβεύεται η επιβίωση του ελληνισμού στην αμερικανική διασπορά.

Κεφάλαιο 1.

ΗΘΙΚΟ: Επιτυχίες και αδυναμίες

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι υπάρχουν πολλοί παράγοντες αισιοδοξίας. Οι ομιλητές στις δημόσιες ακροάσεις που διοργανώσαμε εξέφρασαν όλοι με ειλικρίνεια την αποφασιστικότητά τους να διατηρήσουν την ελληνική κληρονομιά. Χειροκροτήθηκαν συχνά πολλοί ομιλητές οι οποίοι αναφέρθηκαν στην υπερηφάνειά τους να διδάσκουν “τη δόξα του Ελληνισμού”.

Μας χαροποίησαν, εξάλλου, πολλές μαρτυρίες που αναφέρονταν σε επιτυχίες στη διδασκαλία της γλώσσας και άλλες που αφορούσαν γονείς που στηρίζουν και πιστεύουν στην ποιότητα των σχολείων τους. Μας εντυπωσίασε το θερμό και γεμάτο ενδιαφέρον περιβάλλον που δημιουργήσαν τα μέλη του διδακτικού προσωπικού και η διοίκηση σε πολλά σχολεία που επισκεφθήκαμε, καθώς και η άριστη σχέση ανάμεσα σε μαθητές και εκπαιδευτικούς, η εξαιρετικά καλή διαγωγή των παιδιών και οι έξυπνες απαντήσεις που δόθηκαν στις περισσότερες περιπτώσεις στις ερωτήσεις μας.

Το ακμαίο ηθικό είναι αποτέλεσμα της αρμονικής συνεργασίας των ατόμων σε κάθε κοινότητα - του ιερέα, των εκπαιδευτικών και των γονέων. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο αντίκτυπος στους μαθητές είναι -όπως αναμένεται- θετικός. Για παράδειγμα, όταν μία κοινότητα έχει μία ανοιχτή εκδήλωση, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να επιδείξουν τι έχουν μάθει και να αποκομίσουν την αποδοχή των γονέων τους και άλλων μελών της κοινότητας. Λίγες είναι οι αποτελεσματικότερες μέθοδοι στρατολόγησης νέων μαθητών από το να βλέπει κανείς συνεπαρμένα παιδιά να προβάλουν τις γνώσεις τους και την υπερηφάνειά τους για τα επιτεύγματά τους. Όπως ανέφερε ο διευθυντής ενός σχολείου στην Επιτροπή, “οι μαθητές αυτοί έχουν θετική εικόνα για την εθνική τους ταυτότητα - ξέρουν ποιοι είναι”.

Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή ανακάλυψε και αρκετούς παράγοντες προβληματισμού. Αντιμετωπίσαμε διάχυτο το αίσθημα ότι ιστορικά η Αρχιεπισκοπή δεν έδωσε πάντα επαρκή προτεραιότητα στην εκπαιδευτική της αποστολή. Επιπλέον, μας αναφέρθηκε ότι μερικοί ιερείς δεν πιστεύουν στην εκπαίδευση στα ελληνικά και μερικές φορές δεν μιλούν ούτε οι ίδιοι καλά ελληνικά. Όταν ο τοπικός ιερέας ενδιαφέρεται πραγματικά για τον ελληνικό πολιτισμό και είναι καλός γνώστης της ελληνικής γλώσσας, μπορεί να εξεύρει τους πόρους και να δημιουργήσει τα απαραίτητα προγράμματα για την προώθηση της διδασκαλίας των ελληνικών.

Αντίθετα, ιερείς, οι οποίοι δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν αποτελεσματικά την ελληνική γλώσσα στη λατρεία, στα κηρύγματά τους και στις γενικότερες συζητήσεις και είναι αρνητικά διακείμενοι απέναντι στον ελληνικό πολιτισμό, παράγουν το αντίθετο αποτέλεσμα: είναι δυνατό να διχάσουν την κοινότητα όσον αφορά το γλωσσικό ζήτημα, με αποτέλεσμα να μειωθεί ταχύτατα η σπουδαιότητα της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού στην κοινότητα.

Οι εκπαιδευτικοί επιθυμούν διακαώς μεγαλύτερη ηθική υποστήριξη από την Εκκλησία και μεγαλύτερη αναγνώριση για τις υπηρεσίες που προσφέρουν. Σε πολλές περιπτώσεις, νιώθουν αποθαρρυμένοι επειδή έχουν στην ίδια τάξη ένα μείγμα μαθητών που μιλούν ελληνικά και μαθητών που δεν μιλούν ελληνικά. Σε όλες τις περιπτώσεις, νιώθουν ότι οι αμοιβές τους είναι σκανδαλωδώς χαμηλές. Επίσης, τους προβληματίζει ο περιορισμένος αριθμός των ωρών διδασκαλίας, η έλλειψη κατάλληλου υλικού και η αδιαφορία των γονέων.

Η Επιτροπή ένιωσε και αυτή αποθαρρυμένη ακούγοντας τους εκπαιδευτικούς και τους ιερείς να καταγγέλλουν την αδιαφορία της μεγάλης πλειοψηφίας των Ελληνοαμερικανών γονέων, που δεν στέλνουν τα παιδιά τους σε ελληνικά σχολεία και που φαίνεται να μην πιστεύουν στην αξία της ελληνόγλωσσης παιδείας. Σε μία από τις δημόσιες ακροάσεις αναφέρθηκε ακόμα και το γεγονός ότι οι προσήλυτοι δείχνουν συχνά μεγαλύτερη αφοσίωση στα ελληνικά από τους Ελληνοαμερικανούς.

Ενας άλλος λόγος προβληματισμού είναι η γενική έλλειψη αυτοεκτίμησης εκ μέρους των Ελληνοαμερικανών μαθητών, οι οποίοι δεν είναι σε θέση να ανταγωνιστούν τους ελληνόφωνους μαθητές που μόλις έχουν έρθει από την Ελλάδα. Προσπαθώντας να αξιολογήσουμε τους λόγους για το μειωμένο ενδιαφέρον των μαθητών, εξετάσαμε τις αντιδράσεις των μαθητών του γυμνασίου σε θέματα που σχετίζονται με την εκπαίδευσή τους και με την ελληνική γλώσσα. Σε ένα σχολείο, οι μαθητές παρέμειναν σιωπηλοί μη έχοντας απαντήσεις σε καμία από τις ερωτήσεις μας. Φοβόμαστε ότι αυτό δείχνει την έλλειψη πραγματικού ενδιαφέροντος εκ μέρους των ίδιων των μαθητών, γεγονός το οποίο δείχνει με τη σειρά του την αποτυχία του σχολείου αυτού να μεταδώσει στους μαθητές του πειστικούς λόγους για τη μελέτη των ελληνικών.

Γενικά, τα ανωτέρω προβλήματα δημιουργούν σκεπτικισμό ακόμα και αποθάρρυνση.

Συστάσεις

Σε εθνικό επίπεδο

- 1.1 Η Αρχιεπισκοπή θα πρέπει να αναζητήσει τρόπους με τους οποίους να αποδεικνύει έμπρακτα την αμέριστη προσήλωσή της στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού.
- 1.2 Οι φοιτητές της Θεολογικής Σχολής πρέπει να παρακολουθούν υποχρεωτικά εντατικά μαθήματα ελληνικής γλώσσας κατά το αρχικό στάδιο των σπουδών τους και, αν αυτό είναι δυνατόν, να βοηθούν σε κάποια ενορία στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ή αμέσως μετά το πέρας τους.
- 1.3 Η Αρχιεπισκοπή πρέπει να αποκτήσει κεντρικές εγκαταστάσεις για την προετοιμασία αυτών που διδάσκουν ελληνικά και για την κατάρτισή τους σε άλλους σχετικούς και ειδικούς τομείς.
- 1.4 Προκειμένου να τονωθεί η αυτοεκτίμηση των μαθητών και η αξιοπιστία του προγράμματος διδασκαλίας, η Αρχιεπισκοπή πρέπει να απονέμει δίπλωμα στα παιδιά που τελειώνουν την όγδοη τάξη και περνούν με επιτυχία τις εξετάσεις γνώσης της γλώσσας.
- 1.5 Ο "Ορθόδοξος Παρατηρητής" πρέπει να διαθέτει όσο γίνεται πιο συχνά μία σελίδα αφιερωμένη στην παιδεία, στην οποία θα δημοσιεύονται δείγματα γραφής ή καλλιτεχνικής έκφρασης από μαθητές διαφόρων τάξεων.

Σε τοπικό επίπεδο

- 1.6 Στην αρχή της σχολικής χρονιάς, κάθε σχολείο πρέπει να πραγματοποιεί ανοιχτή εκδήλωση, στην οποία θα καλεί τους γονείς να γνωρίσουν τους εκπαιδευτικούς και μερικούς παλιούς μαθητές για να ενημερωθούν σχετικά με το πρόγραμμα του σχολείου. Με την ευκαιρία αυτή, οι παλιοί μαθητές θα πρέπει να επιδεικνύουν τις γνώσεις τους με απαγγελίες, σύντομα θεατρικά έργα, σκετς και άλλα μέσα.
- 1.7 Τα σχολεία πρέπει να έχουν τη συμμετοχή των γονέων στη στρατολόγηση νέων μαθητών με βάση το πρόσταγμα "Ο καθένας μας ας προσεγγίσει κάποιον άλλον".
- 1.8 Στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, κάθε σχολείο πρέπει να πραγματοποιεί εκδηλώσεις στις οποίες θα συμμετέχουν υποδειγματικοί εκπρόσωποι από διάφορα επαγγέλματα και τομείς που θα εξηγούν πώς η γνώση των ελληνικών εμπλούτισε τη ζωή τους. Οι συζητήσεις αυτές θα μπορούσαν, επίσης, να αναμεταδίδονται από τους ελληνικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς και τα ελληνικά τηλεοπτικά προγράμματα.
- 1.9 Χρησιμοποίηση ραδιοφωνικών ανακοινώσεων και διαφημίσεων σε τοπικές εφημερίδες ώστε να περιέλθουν τα σχολεία στην προσοχή του κοινού.

Διδάσκουμε προκειμένου να δώσουμε ζωή, μέσω της γλώσσας, στα χαρίσματα που μας έδωσε ο Θεός με τα οποία επικοινωνούμε, μοιραζόμαστε, βοηθούμε - γενικά, ζούμε μία πλήρη ζωή. Διδάσκουμε για να αφυπνίσουμε όχι μόνο το μυαλό, αλλά και τις αισθήσεις και τα συναισθήματά μας. Τα παιδιά πρέπει να διδάσκονται πώς να κοιτάζουν και να βλέπουν πραγματικά, πώς να ακούν και να προσέχουν πραγματικά αυτό που ακούν, πώς να μυρίζουν και να ικανοποιούνται ή να απωθούνται, πώς να γεύονται και να αντιδρούν και -το σημαντικότερο- πώς να αγγίζουν ώστε να νιώσουν με τη σειρά τους το πνευματικό άγγιγμα. Όταν επιτευχθούν όλα αυτά, η διδασκαλία της γλώσσας παίρνει πραγματικά ανθρωπιστικό χαρακτήρα.

Κεφάλαιο 2.

Ο καθοριστικός ρόλος των γονέων

Η εκμάθηση της γλώσσας στο σχολείο επιτυγχάνεται καλύτερα όταν το περιβάλλον στο σπίτι υποβοηθά και οι γονείς -ελληνόφωνοι ή μη- ενθαρρύνουν τις προσπάθειες των παιδιών τους.

Δυστυχώς, η Επιτροπή άκουσε επανειλημμένες μαρτυρίες σύμφωνα με τις οποίες τα προβλήματα των σχολείων οφείλονται σε μεγάλο βαθμό σε γονείς μη συνεργάσιμους ή αδιάφορους, οι οποίοι δεν καταβάλλουν καμία προσπάθεια στο σπίτι προκειμένου τα παιδιά τους να μάθουν να μιλούν ή να καταλαβαίνουν ελληνικά.

Είναι εξαιρετικά μικρό το ποσοστό των Ελληνοαμερικανών παιδιών που πηγαίνουν σε ελληνικό σχολείο. Αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους. Μας αναφέρθηκε ότι σε ορισμένους μεικτούς γάμους η φοίτηση σε ελληνικό σχολείο αποκλείεται από σεβασμό προς τον/την μη Ελληνα σύζυγο, ή ακόμα από αδιαφορία ή ανταγωνιστική διάθεση. Ορισμένοι γονείς δεν θέλουν να οδηγούν μεγάλες αποστάσεις για να πηγαίνουν τα παιδιά τους στο σχολείο. Άλλοι λένε ότι δεν μπορούν να πληρώσουν τα δίδακτρα, κυρίως όταν έχουν περισσότερα από ένα παιδιά. Επίσης, πολύ συχνά υπάρχουν περιπτώσεις όπου τα παιδιά στέλνονται σε ελληνικό σχολείο, σαν να πρόκειται για σταθμός φροντίδας των παιδιών.

Ακόμα και όταν οι γονείς είναι συνεργάσιμοι, πάλι δυσκολεύονται να διατηρήσουν την ελληνική γλώσσα στο σπίτι. Τα παιδιά έχουν τόσα άλλα ανταγωνιστικά ενδιαφέροντα: τηλεόραση, αθλητισμός, σύλλογοι και κάθε είδους επιχειρήματα που επικαλούνται οι νέοι όταν θέλουν να αποφύγουν την μελέτη.

Επιπλέον, πολύ συχνά οι γονείς επιτρέπουν στα παιδιά να απουσιάζουν από τα μαθήματα για απaráδεκτους λόγους. Αυτό μειώνει τη σοβαρότητα του εγχειρήματος και αποθαρρύνει τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και τους επιμελείς μαθητές.

Έχοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, πρέπει κανείς να δείχνει προσοχή και λεπτότητα όταν προσεγγίζει γονείς που δεν στέλνουν τα παιδιά τους σε ελληνικό σχολείο. Στις περιπτώσεις μεικτών γάμων (πολύ συνηθισμένο φαινόμενο, με ποσοστό 80% των γάμων που τελέστηκαν σε μία από τις πιο πολυάριθμες κοινότητες μεταξύ αυτών που επισκεφθήκαμε), οι υπέρμαχοι της ελληνικής εκπαίδευσης πρέπει να είναι

ιδιαίτερα προσεκτικοί ώστε να μην θίξουν τον/την μη Έλληνα σύζυγο. Η υπερεθνικιστική προσέγγιση είναι λανθασμένη. Οι γονείς που δεν μιλούν ελληνικά πρέπει να ευαισθητοποιηθούν ώστε να γίνουν συνεργάτες στη διδακτική προσπάθεια. Πρέπει να αναγνωρίσουν τα πλεονεκτήματα (αλλά και τα προβλήματα) που συνεπάγεται η διγλωσσία.

Συστάσεις:

Σε εθνικό επίπεδο

- 2.1 Σύνταξη εγχειριδίου για τους γονείς με συμβουλές για το πώς μπορούν να βοηθήσουν τα παιδιά τους στο σπίτι. Να συμπεριληφθούν πληροφορίες σχετικά με πηγές στο Ιντερνετ.
- 2.2 Σχεδιασμός μαθημάτων ελληνικού πολιτισμού για τους μη ελληνόφωνους γονείς, τα οποία θα διδάσκονται στα αγγλικά.

Σε τοπικό επίπεδο

- 2.3 Προσφορά αποτελεσματικών μαθημάτων γλώσσας για τους μη ελληνόφωνους γονείς καθώς και για τα παιδιά τους.
- 2.4 Ενθάρρυνση των Ελληνορθόδοξων γονέων να συμμετέχουν στην ζωή της Εκκλησίας προκειμένου να αποκτήσουν πληρέστερη γνώση του ελληνικού πολιτισμού.
- 2.5 Ενθάρρυνση όλων των γονέων, και ειδικότερα αυτών που έχουν παιδιά νεαρής ηλικίας, να παραμένουν στην τάξη την ώρα του μαθήματος, όποτε αυτό είναι δυνατό.
- 2.6 Ενθάρρυνση των ελληνόφωνων γονέων να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους ως βοηθοί των εκπαιδευτικών στην τάξη.
- 2.7 Ανταμοιβή των συνεργάσιμων γονέων με μείωση των διδάκτρων - π.χ. των γονέων που συμμετέχουν ενεργά στο πρόγραμμα "Ο καθένας μας ας προσεγγίσει κάποιον άλλον". (Θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν ακριβοδίκαιες μέθοδοι για τον σκοπό αυτό).
- 2.8 Επίμονη αποθάρρυνση των απουσιών.
- 2.9 Σε κάθε κοινότητα, σχηματισμός μίας ομάδας από ικανοποιημένους και πρόθυμους γονείς με τον σκοπό να έρχονται σε επαφή με οικογένειες που δεν στέλνουν τα παιδιά τους σε ελληνικό σχολείο, να υπηρετούν ως επιτροπή υποδοχής για τα νέα μέλη της κοινότητας, και να επικοινωνούν με τους γονείς μικρών παιδιών από νωρίς ώστε να συμβάλουν στην ανάπτυξη θετικής στάσης, όσον αφορά το ελληνικό σχολείο.

Συμμετοχή των γονέων

Αν οι γονείς δεν δίνουν αξία στη μελέτη της ελληνικής γλώσσας ή του ελληνικού πολιτισμού, τα αισθήματά τους θα μεταδοθούν και στα παιδιά τους, τα οποία δεν θα έχουν ουσιαστικά κανένα λόγο να ξεκινήσουν ένα δύσκολο δρόμο. Τα σχολεία δεν μπορούν να λειτουργήσουν με επιτυχία στο κενό. Χωρίς την υποστήριξη των γονέων είναι καταδικασμένα σε αποτυχία. Το πρόβλημα έχει τρεις διαστάσεις: πώς να επιτευχθεί η συμμετοχή των παιδιών στην ελληνική εκπαίδευση, πώς να διδαχθούν αποτελεσματικά αφού συμμετάσχουν σε αυτή και πώς να αναγνωριστούν τα επιτεύγματά τους ώστε ο κύκλος να συνεχιστεί.

Κεφάλαιο 3.

Οργάνωση: Συγκεντρωτισμός και συντονισμός

Εκπαιδευτικοί προερχόμενοι από πολλές διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες ανέφεραν σε πρόσφατο συνέδριο στην Κρήτη ότι τα προβλήματα που απασχολούν την ελληνόγλωσση εκπαίδευση στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι πιο δύσκολα σε αυτή τη χώρα από οπουδήποτε αλλού. Το φαινόμενο αυτό φαίνεται να εξηγείται από την απουσία στις Ηνωμένες Πολιτείες του συγκεντρωτισμού που απολαμβάνουν τα ελληνικά σχολεία σε άλλες χώρες.

Η Επιτροπή άκουσε κατ'επανάληψη ότι ο συγκεντρωτισμός θα συνέβαλε στη δημιουργία ενός δικτύου υποστήριξης για τα σχολεία, αφού υπάρχουν ορισμένες περιοχές στις οποίες κάθε ελληνικό σχολείο λειτουργεί αυτόνομα και συχνά σε ανταγωνισμό με άλλα κοινοτικά σχολεία. Η Επιτροπή άκουσε πολλές εκκλήσεις για συντονισμό μέσου του Γραφείου Παιδείας της Αρχιεπισκοπής, που να βασίζεται στην ομαδική εργασία και όχι σε αυταρχικές βάσεις. Ταυτόχρονα, πολλοί υπενθύμισαν στην Επιτροπή ότι κάθε μορφή οργάνωσης πρέπει να ανταποκρίνεται στις τοπικές συνθήκες, ανάγκες και δυνατότητες. Μία ισορροπημένη προσέγγιση θα διευκόλυνε τον συντονισμό ανάμεσα στο Γραφείο Παιδείας, τους διευθυντές εκπαίδευσης κάθε επισκοπής, τις κοινότητες και τις αρμόδιες υπηρεσίες των ελληνικών υπουργείων Πολιτισμού και Παιδείας. Η ύπαρξη ενός κεντρικού γραφείου θα συνέβαλε ώστε όλα τα σχολεία να ενημερώνονται για τους σχετικούς νόμους, τις δυνατότητες, τις εξωτερικές πιθανότητες χρηματοδότησης κλπ.

Ο συντονισμός είναι ένα θέμα που αναφέρθηκε επανειλημμένα στις ακροάσεις της Επιτροπής. Οι εκκλησίες πρέπει "να γκρεμίσουν τα τείχη τους", να αφήσουν τα παιδιά της κοινότητάς τους να γραφτούν σε σχολεία άλλης κοινότητας, αν αυτό είναι απαραίτητο. Η διαφορά του επιπέδου σπουδών ανάμεσα στα ελληνικά σχολεία δημιουργεί προβλήματα στην προετοιμασία των παιδιών για το γυμνάσιο και το κολλέγιο. Λόγω της υπάρχουσας χαλαρότητας, πολλά σχολεία λειτουργούν σήμερα αυτόνομα. Ίσως θα έπρεπε να μειωθεί ο αριθμός των σχολείων και να παραμείνουν σε λειτουργία λιγότερα σχολεία ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης.

Αρκετοί εκπαιδευτικοί πιστεύουν ότι έχασαν μεγάλο αριθμό μαθητών λόγω των δημογραφικών αλλαγών στη σύνθεση κάθε γειτονιάς. Οι Ελληνοαμερικανοί γονείς εγκατέλειψαν τα παραδοσιακά ελληνικά κέντρα και εγκαταστάθηκαν στα προάστια. Αυτό τους αναγκάζει να διανύουν σημαντικές αποστάσεις για τη μεταφορά των παιδιών τους στο σχολείο και για την παραλαβή τους στο τέλος των μαθημάτων, αφού τα σχολεία δεν έχουν τη δυνατότητα να παρέχουν σχολικά λεωφορεία. Ο διευθυντής ενός σχολείου που βρίσκεται στο κέντρο της πόλης είπε ότι αν το σχολείο του μεταφερόταν στα προάστια, οι εγγραφές σε αυτό θα τριπλασιάζονταν.

Οι ενορίτες νιώθουν ότι απαιτείται, εξάλλου, συντονισμός ανάμεσα στα ελληνικά κοινοτικά σχολεία και τα δημόσια γυμνάσια, αλλά και τα κολέγια, ώστε να εξασφαλιστεί η αναγνώριση του επιπέδου των σπουδών των μαθητών στα ελληνικά. Για παράδειγμα, το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο του Σικάγο απαιτεί σήμερα από όλους τους μαθητές του γυμνασίου να έχουν ολοκληρώσει δύο χρόνια γλωσσικών σπουδών προκειμένου να αποφοιτήσουν. Οι μαθητές που φεύγουν από το κοινοτικό σύστημα μετά την όγδοη τάξη για να συνεχίσουν τις σπουδές τους στο δημόσιο γυμνάσιο μπορεί να δικαιούνται αναγνώριση διδακτικών μονάδων, επιταχύνοντας κατ'αυτόν τον τρόπο την αποφοίτησή τους. Αυτό τους παρέχει ένα κίνητρο για μελέτη των ελληνικών από τις πρώτες τάξεις. Βάσει του νόμου, το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο του Σικάγο είναι υποχρεωμένο να διαθέτει έναν εκπαιδευτικό όταν είκοσι τουλάχιστον μαθητές επιθυμούν να μάθουν μία συγκεκριμένη γλώσσα. Αν κάποιο δημόσιο σχολείο δεν διαθέτει τους είκοσι μαθητές που απαιτούνται για την απασχόληση ενός εκπαιδευτικού, το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο έχει τη δυνατότητα να οργανώνει ιδιαίτερα μαθήματα. Θα εξυπηρετούσε αν τα ελληνικά σχολεία επεδίωκαν να ενημερώνονται καλύτερα αναφορικά με τις δυνατότητες που προσφέρονται στον δημόσιο τομέα. Για τον σκοπό αυτό, θα πρέπει να

ενημερώνονται για την υπάρχουσα πολιτειακή και ομοσπονδιακή νομοθεσία.

Η Επιτροπή διαπίστωσε με λύπη της την προφανή απουσία συνεργασίας ανάμεσα σε πολλές γειτονικές κοινότητες. Εκτός από την απουσία συνεργασίας στα προγράμματα διδασκαλίας και τις εξετάσεις, τα ελληνικά σχολεία συχνά παραλείπουν να συντονίσουν τις εξωσχολικές δραστηριότητές τους που ενισχύουν την ελληνική ταυτότητα - για παράδειγμα, τη μουσική, τον χορό, το θέατρο κλπ.

Συστάσεις:

Σε εθνικό επίπεδο

- 3.1 Ενίσχυση του Γραφείου Παιδείας της Αρχιεπισκοπής με μεγαλύτερα οικονομικά μέσα, πρόσθετο προσωπικό και εκτενέστερη δυνατότητα παρέμβασης στα διδακτικά προγράμματα, στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών, στο υλικό και τα οικονομικά, υπό την προϋπόθεση ότι θα λαμβάνονται υπόψιν και οι τοπικές ανάγκες.
- 3.2 Περιοδική αξιολόγηση των διαφόρων κατηγοριών ελληνικών σχολείων από ανεξάρτητους κριτές.
- 3.3 Δημιουργία πρότυπων σχολείων γυμνασιακού επιπέδου, ως κέντρων αριστείας ικανών να προσελκύσουν μαθητές Έλληνες και μη.

Σε τοπικό επίπεδο

- 3.4 Αποθάρρυνση του ανταγωνισμού ανάμεσα σε γειτονικά σχολεία αφού αυτός περιορίζει σημαντικά την καλύτερη αξιοποίηση των εγκαταστάσεων.
- 3.5 Εκμετάλλευση των εκπαιδευτικών δυνατοτήτων που παρέχονται αναφορικά με την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό στα τοπικά δημόσια σχολεία σε περιοχές όπου ο αριθμός των μαθητών που σπουδάζουν ελληνικά είναι μεγάλος.
- 3.6 Συντονισμός των εξωσχολικών δραστηριοτήτων σε περιοχές όπου υπάρχουν πολλές κοινότητες με πολλές ενορίες ούτως ώστε κάθε χρόνο μία από αυτές να γίνεται έδρα εκδηλώσεων - μουσικής, χορού, θεάτρου κλπ. - που να συμβάλουν στην μεγαλύτερη συνειδητοποίηση της ελληνικής ταυτότητας.
- 3.7 Ανάπτυξη ελληνικών συλλόγων μετά τις κανονικές σχολικές ώρες.

Ανταλλαγές

Μέσω φιλικών και υγιών ανταλλαγών, τα σχολεία θα ενισχύσουν την ταυτότητά τους και θα καλλιεργήσουν ατμόσφαιρα αμοιβαίου σεβασμού. Ένας τρόπος ανταλλαγής είναι η διοργάνωση διαγωνισμού ορθογραφίας σε επίπεδο αρχαρίων, ένας άλλος είναι η διοργάνωση διαγωνισμών γνώσεων σε πιο προχωρημένο επίπεδο, σε θέματα όπως η Οδύσσεια, η Καινή Διαθήκη, η μυθολογία ή η σύγχρονη ελληνική ποίηση. Οι ανταλλαγές μέσω αυτών των εξωσχολικών δραστηριοτήτων θα ενισχύσουν τους δεσμούς ανάμεσα στις κοινότητες και θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη μεγαλύτερης συνεργασίας σε ακαδημαϊκά θέματα.

Κεφάλαιο 4.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ: Επαγγελματισμός καθορισμός στόχων

Όπως αναφέρθηκε στην Επιτροπή, η ύπαρξη ενός ισχυρού ακαδημαϊκού προγράμματος για τη γλώσσα και τον πολιτισμό - ενός πλήρους προγράμματος διδασκαλίας ικανού να ανταγωνιστεί αυτά άλλων σχολείων - αποτελεί προϋπόθεση εκ των ουκ άνευ για να είναι βιώσιμο το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Οι γονείς πρέπει να νιώθουν ότι κάνουν για τα παιδιά τους ό,τι καλύτερο μπορούν. Τα παιδιά πρέπει να είναι σε θέση να ανταγωνιστούν με τους συμμαθητές τους όταν φτάνουν στο γυμνάσιο. Τα κοινοτικά σχολεία πρέπει να είναι σε θέση να συναγωνιστούν τα δημόσια σχολεία σε επιδόσεις. Πρέπει να γίνουν περισσότερο επαγγελματικά.

Τα περισσότερα ελληνικά σχολεία τελειώνουν στην όγδοη τάξη. Πολλοί απόφοιτοί τους συνεχίζουν τις σπουδές τους σε καθολικά γυμνάσια. Είναι αναμφισβήτητο ότι οι περισσότεροι μαθητές σταματούν τις σπουδές τους στα ελληνικά πολύ νωρίς. Το ευχάριστο είναι ότι οι απόφοιτοι ενός σχολείου της Νέας Υόρκης, το οποίο τελειώνει στην όγδοη τάξη, πέτυχαν μέση βαθμολογία 90,1% στις ελληνικές εξετάσεις των Regents τέσσερα χρόνια αργότερα. Όλα αυτά τα παιδιά ήταν Ελληνοαμερικανοί δεύτερης γενιάς, ενώ τα μισά από αυτά προέρχονταν από μεικτούς γάμους.

Πολλοί τόνισαν ότι η διδασκαλία πρέπει να αρχίζει όσο γίνεται νωρίτερα - δηλ. στο προνηπιακό ακόμα επίπεδο. Η θέσπιση περισσότερων προσχολικών, νηπιακών και νηπιαγωγικών τάξεων είναι πιθανό να παράγει σημαντικά αποτελέσματα.

Παρατηρείται έλλειψη καλά διαρθρωμένων προγραμμάτων διδασκαλίας, τα οποία θα επέτρεπαν την καλύτερη μετάβαση από τις μικρότερες στις μεγαλύτερες τάξεις, θα παρείχαν σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για το κατάλληλο σε κάθε επίπεδο υλικό και θα επέτρεπαν στους μαθητές όλων των σχολείων να υποβληθούν σε κοινές εξετάσεις. Η Επιτροπή αναγνωρίζει, βεβαίως, ότι κάθε σχολείο μπορεί να χρειάζεται, μέχρις ενός βαθμού, ειδικά προσαρμοσμένο πρόγραμμα διδασκαλίας. Αλλά και τα προγράμματα διδασκαλίας που ισχύουν σήμερα δεν είναι επαρκώς τυποποιημένα.

Η Επιτροπή παρακολούθησε μαθήματα στα οποία γινόταν χρήση της λογοτεχνίας, όχι απλώς για σκοπούς ενημέρωσης, αλλά και για να υποκινηθεί η πλήρη συμμετοχή των μαθητών. Ένα από αυτά τα μαθήματα αφορούσε το πρώτο βιβλίο της Ιλιάδας. Το μάθημα κάλυψε το σχετικό λεξιλόγιο, τις γενικές πληροφορίες σχετικά με τον Όμηρο, η γενική δράση του ποιήματος καθώς και τις βασικές μεταφορές. Κατά την ώρα της παράδοσης του μαθήματος η εκπαιδευτικός, ενθάρρυνε ταυτόχρονα τους μαθητές να απαντούν στις σχετικές ερωτήσεις της. Η συμμετοχή των μαθητών ήταν αξιοθαύμαστη και το ενδιαφέρον τους παρέμεινε ζωντανό μέχρι το τέλος του μαθήματος. Στους τοίχους της αίθουσας υπήρχαν εκθέσεις των μαθητών πάνω σε διάφορα λογοτεχνικά θέματα και ποιήματα. Οι εργασίες αυτές ήταν εντυπωσιακές όσον αφορά τη σωστή χρήση της γλώσσας, την αναλυτική ικανότητα και τη δημιουργική προσέγγιση.

Είναι σημαντικό να αφυπνιστούν η φιλελληνική και η ελληνική συνείδηση προκειμένου να υποδειχθεί ότι η γνώση της ελληνικής κληρονομιάς μπορεί να είναι χρήσιμη για την εκτίμηση της τέχνης και της λογοτεχνίας άλλων χωρών, και ειδικότερα της Αμερικής. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με διδασκαλία βασισμένη στο περιεχόμενο - δηλ. διδάσκοντας στα αγγλικά ελληνική μυθολογία, θέατρο, Αίσωπο, Όμηρο, σύγχρονη ιστορία και λογοτεχνία κλπ. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η διδασκαλία της ελληνικής κληρονομιάς στα αγγλικά έχει την ικανότητα να προσελκύει το ενδιαφέρον των νεαρών μαθητών, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για περαιτέρω σπουδές, συμπεριλαμβανομένης της μελέτης της ίδιας της ελληνικής γλώσσας.

Η Επιτροπή επισκέφθηκε με χαρά δύο σχολεία τα οποία διέθεταν πλήρως εξοπλισμένα εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών. Το ένα από αυτά διέθετε, μάλιστα, συστήματα της πλέον προηγμένης τεχνολογίας. Στους υπολογιστές εργάζονταν, υπό την εποπτεία ενός εκπαιδευτικού, μαθητές ηλικίας έξι

ως δέκα ετών. Τα παιδιά αυτά συμμετείχαν ενεργά στο μάθημά τους και φαίνονταν χαρούμενα και γεμάτα δημιουργικότητα. Ένα άλλο σχολείο διέθετε είκοσι νέους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, πέντε από τους οποίους ήταν ήδη συνδεδεμένοι με το Ιντερνετ. Εξετάζεται η δημιουργία μιας δεύτερης τέτοιας αίθουσας. Λυπούμαστε που υπάρχει έλλειψη παρόμοιου εξοπλισμού στα περισσότερα ελληνικά σχολεία. Από την άλλη πλευρά, εφιστούμε την προσοχή για την υπερβολική έμφαση στην τεχνολογία. Το Ιντερνετ διογκώνει τον ρου των πληροφοριών και διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των ανθρώπων, φέρνοντας ολόκληρο τον κόσμο σε μία αίθουσα-οι εξελίξεις αυτές δεν μπορούν να αγνοηθούν. Ωστόσο, πρέπει να εξευρεθεί τρόπος ώστε οι εξελίξεις αυτές να αποβούν πολύ σημαντικές και παραγωγικές χωρίς να παραβλέπεται ο ανθρώπινος παράγοντας. Ελάχιστη αξία θα έχει η τεχνολογία στην εκπαίδευση των παιδιών μας, αν οι εκπαιδευτικοί αποτύχουν στη βασική τους λειτουργία, της μεταλαμπάδευσης και της ενσωμάτωσης ανθρωπιστικών αξιών. Οσο καταπληκτική και αν είναι η τεχνολογία, τίποτα δεν μπορεί να συγκριθεί με τον αντίκτυπο που έχει ένας κακοπληρωμένος εκπαιδευτικός, ο οποίος -με όλες τις αδυναμίες του- μοιράζεται τις γνώσεις του, αντί απλώς να τις διανέμει, και επικοινωνεί με τους μαθητές του.

Συστάσεις:

Σε εθνικό επίπεδο

- 4.1 Χρησιμοποίηση καλά διαρθρωμένων προγραμμάτων διδασκαλίας που θα απευθύνονται στις εξειδικευμένες ανάγκες των σχολείων που διδάσκουν τα ελληνικά ως ξένη γλώσσα κυρίως, σε αντίθεση με τα σχολεία στα οποία οι περισσότεροι μαθητές είναι ελληνόφωνοι.
- 4.2 Για κάθε τάξη, καθορισμός στόχων- τι πρέπει να ξέρουν και να κάνουν τα παιδιά στην πρώτη τάξη, στη δεύτερη τάξη κ.ο.κ. - εφάμιλλων με τα πρότυπα που ορίζονται σε άλλες γλώσσες.
- 4.3 Ανάπτυξη κοινών εξετάσεων, παρόμοιων με τις πρότυπες εξετάσεις σε άλλες γλώσσες, βασισμένων σε εθνικό πρόγραμμα διδασκαλίας και πιθανώς στις κατευθυντήριες γραμμές που θεσπίζονται στην "Πιστοποίηση επάρκειας της ελληνομάθειας", έκδοση Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας (Θεσσαλονίκη, 1997).

Σε τοπικό επίπεδο

- 4.4 Επικέντρωση της διδασκαλίας, ειδικότερα κατά τις πρώτες τάξεις, στην ομιλία και την κατανόηση, πριν από την ανάπτυξη άλλων γλωσσολογικών ικανοτήτων.
- 4.5 Γνωριμία με τα διαχρονικά επιτεύγματα του ελληνικού πολιτισμού σε όλες τις εποχές, στην Ελλάδα και στη διασπορά, που να διδάσκονται πρώτα στα αγγλικά και μετά στα ελληνικά. Με αυτόν τον τρόπο, αφυπνίζεται η φιλελληνική και η ελληνική συνείδηση με διδασκαλία βασισμένη στο περιεχόμενο. Γνωριμία των μαθητών με τα ιδανικά των τεχνών και των επιστημών που έχουν πηγή έμπνευσης τον ελληνικό πολιτισμό.
- 4.6 Εναρξη της διδασκαλίας της γλώσσας και του πολιτισμού νωρίτερα, ιδεωδώς πριν από το νηπιαγωγείο. Συνέχιση της διδασκαλίας μετά την όγδοη τάξη,
- 4.7 Αύξηση των εβδομαδιαίων ωρών διδασκαλίας των ελληνικών, ιδίως στα ανώτερα επίπεδα.
- 4.8 Συνετή χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, και ειδικότερα του Ιντερνετ, το οποίο παρέχει ήδη πολλές δυνατότητες για τη μελέτη του ελληνικού πολιτισμού, της γεωγραφίας, της τέχνης και ούτω καθεξής.

Το θέατρο στην τάξη

Ποτέ δεν θα υπερτονιστεί ο ρόλος του θεάτρου μέσα στην τάξη. Η ηθοποιία καλύπτει μία μεγάλη ανάγκη στον κόσμο του παιδιού. Γίνεται το μέσο με το οποίο οι άνθρωποι ζωντανεύουν τα όνειρά τους, μετατρέπονται σε όποιους

θέλουν και ενεργούν όπως θέλουν. Είναι το ιδανικό μέσο με το οποίο οι μαθητές όλων των ηλικιών μπορούν να απαλλαγούν από τις αναστολές τους υποδυόμενοι διαφορετικές προσωπικότητες. Το θέατρο είναι ιδιαίτερα σημαντικό στα αρχικά στάδια της διδασκαλίας διότι μέσω αυτού οι μαθητές αντιλαμβάνονται ότι μπορούν να εκφραστούν χωρίς τον φόβο του λάθους, αφού κάποιος άλλος μιλά μέσω αυτών.

Το θέατρο επιτρέπει στους μαθητές να ανακαλύψουν τις δυνατότητές τους στη γλώσσα και να γνωρίσουν τι μπορεί να επιτύχει η γλώσσα. Τονώνεται η αυτοπεποίθησή τους. Η ικανοποίηση από τη συμμετοχή οδηγεί σε μεγαλύτερη συμμετοχή. Καθετί είναι ζωντανό και δραστήριο. Ο μαθητής βρίσκεται συνεχώς στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος.

Κεφάλαιο 5.

Περισσότερο και καλύτερο εκπαιδευτικό υλικό

Υπάρχει η γενική συναίνεση ότι τα ελληνικά σχολεία έχουν μεγάλη ανάγκη περισσότερου και καλύτερου εκπαιδευτικού υλικού. Τα βιβλία τους και το βοηθητικό υλικό δεν είναι εφάμιλλα των αντίστοιχων στα γαλλικά, τα ισπανικά, τα ιαπωνικά κλπ.

Οι ανάγκες των παιδιών έχουν αλλάξει. Ο αριθμός των νέων μεταναστών από την Ελλάδα έχει μειωθεί. Υλικό το οποίο μπορεί να ήταν κατάλληλο πριν από είκοσι χρόνια θεωρείται σήμερα ξεπερασμένο. Το πρόβλημα είναι ότι πολλά από τα βιβλία που χρησιμοποιούνται σήμερα έχουν ελάχιστη σχέση με τα παιδιά μας - δεν λαμβάνουν υπόψη τις αμερικανικές συνήθειες και είναι ιδιαίτερος ακατάλληλα για τους μαθητές που προέρχονται από μεικτούς γάμους.

Το πρόβλημα δεν αφορά μόνο τα παιδιά. Οι ενήλικοι μαθητές έχουν και αυτοί την τάση να εγκαταλείπουν τα λιγοστά μαθήματα ελληνικής γλώσσας που είναι διαθέσιμα για τους μη Έλληνες των μεικτών γάμων λόγω του ανελκυστικού χαρακτήρα του διδακτικού υλικού και των μεθόδων διδασκαλίας.

Ιδιαίτερα έντονη είναι η έλλειψη βιβλίων ιστορίας, και βιβλίων για τον ελληνικό πολιτισμό γενικότερα, στα ελληνικά. Ορισμένα από τα βιβλία που χρησιμοποιούνται σήμερα προέρχονται από την Ελλάδα. Αν και το πολιτιστικό τους περιεχόμενο είναι πλούσιο και μπορούν συχνά να χρησιμοποιηθούν αυτούσια ως πληροφοριακό υλικό, το λεξιλόγιό τους τείνει να είναι υπερβολικά δύσκολο για μαθητές που διδάσκονται μία δεύτερη γλώσσα.

Ωστόσο, υπάρχει στην αγγλική γλώσσα καταπληκτικό υλικό που αφορά την ελληνική ιστορία και λογοτεχνία, τον ελληνικό πολιτισμό και ιδίως τη μυθολογία. Η Επιτροπή επισκέφθηκε ένα αξιοθαύμαστο δημοτικό σχολείο, στο οποίο γινόταν χρήση τέτοιου υλικού, κυρίως με προφορικό τρόπο. Οι μαθητές αυτού του σχολείου, αφού ολοκλήρωσαν τη μελέτη του Ομήρου, δήλωσαν σε ανεπανάληπτους αριθμούς συμμετοχή στο μάθημα της ελληνικής μυθολογίας στο τοπικό γυμνάσιο, αναγκάζοντας τον εκπαιδευτικό αυτού του μαθήματος να προσαρμόσει το μάθημα στις γνώσεις των μαθητών.

Σε εθνικό επίπεδο

- 5.1 Ανάπτυξη και χρησιμοποίηση υλικού που θα ανταποκρίνεται στα πρότυπα που θεσπίστηκαν σε κάθε επίπεδο διδασκαλίας των ελληνικών: προσχολικό επίπεδο, δημοτικό σχολείο, μέση εκπαίδευση, γυμνάσιο.
- 5.2 Ανάπτυξη και χρησιμοποίηση υλικού που θα ανταποκρίνεται στα πρότυπα που θεσπίστηκαν σε κάθε κατηγορία διδασκαλίας των ελληνικών (δηλ. για μη ελληνόφωνα παιδιά, για ελληνόφωνα παιδιά, για ενηλίκους).
- 5.3 Ανάπτυξη και χρησιμοποίηση υλικού που θα ανταποκρίνεται στα ενδιαφέροντα και τις ανάγκες των Αμερικανοπαίδων στην ελληνική διασπορά.
- 5.4 Αξιοποίηση του υλικού που αναπτύσσεται σήμερα στην Ελλάδα από το υπουργείο Παιδείας, το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, το Πανεπιστήμιο Κρήτης κ.α.
- 5.5 Κατά την ανάπτυξη νέου υλικού, επιδίωξη της συνεργασίας με ανεξάρτητους επιστήμονες, με τα προγράμματα ελληνικών σπουδών και με τις επαγγελματικές οργανώσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες.
- 5.6 Εκδοση μηνιαίου περιοδικού, με παναμερικανική κυκλοφορία, που θα απευθύνεται ειδικά στα παιδιά των Ελληνοαμερικανών. Το περιοδικό μπορεί να περιέχει απλά κινούμενα σχέδια στα ελληνικά, σταυρόλεξα, άρθρα, ζωγραφιές και/ή ποιήματα, έργα των ίδιων των μαθητών. Το "Αερόστατο" μπορεί να αποτελέσει υπόδειγμα για το περιοδικό αυτό.
- 5.7 Παραγγελία δίγλωσσων εκδόσεων παιδικών βιβλίων που εκδίδονται στην Ελλάδα.
- 5.8 Θέσπιση ενός διετούς επώνυμου βραβείου για την αναγνώριση του καλύτερου υλικού που θα έχει αναπτυχθεί από τους κατά τόπους εκπαιδευτικούς.
- 5.9 Διατήρηση ανοιχτής γραμμής επικοινωνίας ανάμεσα στα κατά τόπους σχολεία και το Γραφείο Παιδείας της Αρχιεπισκοπής όσον αφορά το διδακτικό υλικό.
- 5.10 Δημιουργία ιστοσελίδας στο Ιντερνετ, στην οποία οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να παρουσιάζουν και να ανταλλάσσουν αποτελεσματικό υλικό και ιδέες.

Σε τοπικό επίπεδο

- 5.11 Ενθάρρυνση των εκπαιδευτικών να αναπτύξουν το δικό τους υλικό, σύμφωνα με τα θεσπισθέντα κριτήρια για τα προγράμματα διδασκαλίας, κατά τρόπο που να αντικατοπτρίζεται στα κείμενα το τοπικό περιβάλλον.
- 5.12 Δυνατότητα παροχής αδειών μετ'αποδοχών στους εκπαιδευτικούς, με σκοπό την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού.
- 5.13 Ενθάρρυνση των σχολείων να χρησιμοποιούν το κατάλληλο διαθέσιμο υλικό στα αγγλικά για τη διδασκαλία της μυθολογίας, της λογοτεχνίας και του πολιτισμού στα νεαρότερα παιδιά. Θεωρείται πιθανό ότι τα παιδιά αυτά, όταν μεγαλώσουν, θα θελήσουν να συνεχίσουν τη μελέτη αυτών των θεμάτων στα ελληνικά.

Ποια κείμενα χρησιμοποιούνται και για ποιο σκοπό;

Για να αποκτήσει το μάθημα νόημα, ο εκπαιδευτικός πρέπει να μάθει να κάνει τη διδασκαλία ζωντανή. Τα επιλεγόμενα κείμενα μπορούν είτε να βοηθήσουν είτε να παρεμποδίσουν αυτή τη διαδικασία. Τα βιβλία για τη διδασκαλία της γλώσσας περιστρέφονται συνήθως γύρω από εξωπραγματικά και σχηματοποιημένα πρόσωπα, τα οποία δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα. Πάνω από όλα, οι μαθητές θέλουν

να μπορούν να συνδεθούν με πραγματικούς ανθρώπους και καταστάσεις - δηλ. με την αλήθεια. Αλλωστε, έχουν μεγαλώσει ερχόμενοι σε επαφή με τη στιγμιαία αλήθεια: η τηλεόραση φέρνει τις φυσικές και προκαλούμενες από τον άνθρωπο καταστροφές κατ'ευθείαν μέσα στο σαλόνι του σπιτιού τους. Οι μαθητές έχουν δει τον κόσμο ζωντανό με όλα του τα χρώματα. Τα ακατάλληλα κείμενα για τη διδασκαλία της γλώσσας παρουσιάζουν τον κόσμο σε άσπρους, μαύρους ή καταθλιπτικούς γκρίζους τόνους. Είναι σημαντικό τα παιδιά να γνωρίσουν όσο γίνεται περισσότερα για τον εαυτό τους και για τα θέματα που τα αγγίζουν. Πρέπει να έχουν τη δυνατότητα όχι μόνο να γεμίσουν το μυαλό τους με γνώσεις, αλλά και να εκφράσουν τις προκαταλήψεις τους, τα αισθήματά τους και τα άλλα συναισθήματά τους. Πρέπει να νιώθουν άνετα με τον εαυτό τους και να ενθαρρύνονται ώστε να διατυπώνουν τις πιο ενδόμυχες σκέψεις τους - να διαβάζουν και να κατανοούν το δικό τους εσωτερικό βιβλίο. Υπ' αυτή την έννοια, η μελέτη της γλώσσας είναι ένας δρόμος προς την ωριμότητα και την ολοκλήρωση. Η γλώσσα, αν διδαχτεί με άριστο τρόπο, είναι μία δυναμική, στιγμιαία, αναπτυσσόμενη και ευμετάβλητη δύναμη, ο δυναμισμός της οποίας θα τονώσει τον έμφυτο δυναμισμό και τη δημιουργικότητα των μαθητών.

Κεφάλαιο 6.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ: προγράμματα με ενδιαφέρον και προκλήσεις

Πρέπει να επανεξεταστεί το πώς και σε ποιον διδάσκονται τα ελληνικά. Την εποχή που οι μετανάστες έφταναν μαζικά στις Ηνωμένες Πολιτείες, η γλώσσα αποτελούσε προέκταση των όσων είχαν μάθει στην Ελλάδα. Τότε τα ελληνικά διδάσκονταν ως πρώτη γλώσσα σε πολλά παιδιά της πρώτης γενιάς των μεταναστών. Στην δεύτερη γενιά, τα ελληνικά διδάσκονταν συνήθως με τον ίδιο τρόπο, αλλά με διαφορετικά αποτελέσματα. Είναι αλήθεια ότι υπήρχαν και ορισμένες περιπτώσεις στις οποίες τα ελληνικά διδάσκονταν ως δεύτερη γλώσσα. Η θεωρία ήταν σωστή, αλλά οι ώρες διδασκαλίας και η παιδαγωγική μέθοδος ήταν ανεπαρκείς. Σήμερα, στις περισσότερες περιπτώσεις, τα ελληνικά πρέπει να αντιμετωπιστούν ως δεύτερη γλώσσα και να διδαχθούν ανάλογα.

Στα ελληνικά σχολεία αφιερώνεται πολύ συχνά υπερβολικός χρόνος για τη διδασκαλία της γραμματικής. Αυτό είναι λάθος. Αν και αποτελεί σημαντικό τμήμα της παιδαγωγικής της γλώσσας, η μελέτη της γραμματικής πρέπει να ενταχθεί μέσα σε ένα πλαίσιο με νόημα. Η γλώσσα μπορεί να διδαχθεί με πολλούς τρόπους, αλλά ο πλέον αποτελεσματικός είναι μέσω της προφορικο-ακουστικής μεθόδου, ιδίως όταν η μέθοδος αυτή εφαρμόζεται σωστά από κατάλληλα καταρτισμένους εκπαιδευτικούς ενήμερους σε γλωσσολογικά θέματα. Στοιχεία από διαφορετικές επιστήμες, από τον πολιτισμό, τη μυθολογία, το θέατρο, το τραγούδι και τον χορό, πρέπει να ενσωματώνονται στο μάθημα, ώστε να προσδιορίζεται κατ'αυτὸν τον τρόπο η ελληνική κληρονομιά. Σε κάθε διδακτική ώρα πρέπει να επιδιώκεται η πλήρης συμμετοχή των παιδιών. Οι μέθοδοι διδασκαλίας πρέπει να χαρακτηρίζονται από φαντασία, ψυχαγωγία αλλά και από πνευματική πρόκληση.

Τα ανεπιτυχή μαθήματα που παρακολουθήσαμε ήταν αυτά που βασίζονταν κυρίως στη μορφή της

ξεπερασμένης πια παράδοσης που συνοδεύεται από μερικές απλές ερωτήσεις, στις οποίες οι απαντήσεις είναι προφανείς και δίνονται συστηματικά μόνο από τρεις ή τέσσερις μαθητές και από τον ίδιο τον εκπαιδευτικό. Αντίθετα, τα επιτυχημένα μαθήματα που παρακολουθήσαμε έδιναν έμφαση στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών και στην απλή χαρά της μάθησης. Τα παιδιά είχαν τα χέρια τους συνεχώς σηκωμένα ψηλά για να απαντήσουν στις ερωτήσεις και συμμετείχαν ζωηρά στη συζήτηση. Ήταν φανερό ότι απολάμβαναν αυτό που έκαναν.

Από ακαδημαϊκής άποψης (αλλά όχι όσον αφορά τις εξωσχολικές δραστηριότητες), απαιτούνται διαφορετικά επίπεδα για την αντιμετώπιση των διαφορών ανάμεσα στους μαθητές - και συγκεκριμένα (α) τους ελληνόφωνους μαθητές και (β) τους μη ελληνόφωνους μαθητές. Αυτό είναι επιβεβλημένο για λόγους όχι μόνο ακαδημαϊκούς, αφού οι μη ελληνόφωνοι μαθητές νιώθουν ντροπή, ακόμα και ταπείνωση, όταν πρέπει να ανταγωνιστούν ελληνόφωνους μαθητές.

Ολες οι σχετικές μελέτες δείχνουν ότι το μέγεθος της τάξης έχει σημασία. Με χαρά διαπιστώσαμε ότι δεν υπάρχουν παράπονα σχετικά με το μέγεθος των τάξεων. Καλούμε τα ελληνικά σχολεία να διατηρήσουν τον μικρό αριθμό μαθητών σε κάθε τάξη.

Συστάσεις:

Σε εθνικό επίπεδο

- 6.1 Εξασφάλιση της κατάρτισης όλων των εκπαιδευτικών με σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους που αναφέρονται σε ποικιλία εκπαιδευτικών καταστάσεων και προβλημάτων καθώς και στις στρατηγικές αντιμετώπισης αυτών.
- 6.2 Εξασφάλιση της κατάρτισης όλων των εκπαιδευτικών με τις παιδαγωγικές μεθόδους εκμάθησης δεύτερης γλώσσας.
- 6.3 Εμπλουτισμός του προγράμματος διδασκαλίας με ταξίδια στην Ελλάδα - για παράδειγμα, μέσω της θερινής κατασκήνωσης (Ιονικό Χωριό) και των ταξιδιωτικών προγραμμάτων της Αρχιεπισκοπής.
- 6.4 Εμπλουτισμός του προγράμματος διδασκαλίας μέσω θερινών κατασκηνώσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες, στις οποίες θα χρησιμοποιείται αποκλειστικά η ελληνική γλώσσα.
- 6.5 Εμπλουτισμός του προγράμματος διδασκαλίας με την αδελφοποίηση αμερικανικών πόλεων που διαθέτουν ελληνικά σχολεία με πόλεις στην Ελλάδα και την Κύπρο. (Μεταξύ άλλων, αυτό θα συμβάλλει και στην συμμετοχή των γονέων).
- 6.6 Βελτίωση του προγράμματος διδασκαλίας με επικοινωνία διάλληλογραφίας ανάμεσα σε Αμερικανούς μαθητές και μαθητές στην Ελλάδα.
- 6.7 Βελτίωση του προγράμματος διδασκαλίας με την εξερεύνηση του Ιντερνετ για την αναζήτηση πηγών πληροφόρησης.
- 6.8 Βελτίωση του προγράμματος διδασκαλίας με τη χρησιμοποίηση της διδασκαλίας εξ αποστάσεως για την προσέγγιση απομακρυσμένων και/ή απομονωμένων περιοχών.

Ποιες προτεραιότητες πρέπει να ακολουθούνται στο μάθημα

Ο καθοριστικός παράγοντας είναι η προφορική επικοινωνία: πρέπει να καταβληθεί κάθε προσπάθεια ώστε τα παιδιά μας να μιλάνε! Η ομιλία είναι αναπόσπαστο στοιχείο της φύσης μας και μέσω αυτής επιτυγχάνεται η εκμάθηση της γλώσσας. Η ενεργός χρήση της γλώσσας είναι το μυστικό για να κατακτήσει κανείς το λεξιλόγιο. Οι λέξεις ξεχνιούνται γρήγορα, όχι μόνον όταν δεν χρησιμοποιούνται, αλλά και όταν το πλήρες νόημά τους δεν έχει ενσωματωθεί στις εμπειρίες και στις ανάγκες του μαθητή. Αυτή η

απόψη δεν έχει τίποτα το ριζοσπαστικό - είναι γνωστή εδώ και αιώνες. Οπως τόνισε ο Άγιος Αυγουστίνος το 389 μ.Χ., "Το άκουσμα των λέξεων δεν συνεπάγεται μάθηση ... δεν μπορούμε να ελπίζουμε ότι θα μάθουμε λέξεις που δεν γνωρίζουμε, αν δεν έχουμε αντιληφθεί το νόημά τους. Αυτό δεν επιτυγχάνεται ακούγοντας τις λέξεις, αλλά μαθαίνοντας την έννοια τους". Σχολιάζοντας τις στρατηγικές διδασκαλίας της γλώσσας, ο Μοραβός εκπαιδευτής Τζον Εϊμος Κομένιους έγραψε το 1648: "Όλα τα πράγματα διδάσκονται και μαθαίνονται μέσα από παραδείγματα, γενικούς κανόνες και ασκήσεις. Το παράδειγμα πρέπει πάντα να προηγείται, ο γενικός κανόνας πρέπει πάντα να ακολουθεί και πρέπει πάντα να δίδεται έμφαση στη μίμηση". Την πρακτική εφαρμογή κατά την εκμάθηση της γλώσσας τόνισε, επίσης, ο Πιέρ Αλεξάντρ Λεμάρ, Γάλλος γραμματολόγος, το 1819: "Όταν ένα παιδί ακούει για πρώτη φορά το πρόσταγμα "Κλείσε την πόρτα!", αν δεν δει μία χειρονομία να συνοδεύει το πρόσταγμα, αν δεν δει να εκτελείται το πρόσταγμα αμέσως, δεν θα ξέρει τι σημαίνει... Αλλά αν ακουστεί μία φωνή από κάπου "Κλείσε την πόρτα!" και κάποιος σπεύσει να την κλείσει,το παιδί αντιλαμβάνεται το νόημα της φράσης που μόλις άκουσε".

Κεφάλαιο 7.

Κατάρτιση εκπαιδευτικών: ανανέωση και αναζωογόνηση

Όλοι συμφωνούν ότι οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται κατάρτιση και μετεκπαίδευση. Πρέπει να προετοιμάζονται για τη διδασκαλία της γλώσσας σε διαφορετικά επίπεδα, για διαφορετικές ηλικιακές κατηγορίες και σε μαθητές που η πρώτη γλώσσα τους δεν είναι τα ελληνικά. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να καταρτίζονται στις τεχνικές εμπάθυνας και συνδυασμού της διδασκαλίας της γλώσσας και του πολιτισμού. Πρέπει να γνωρίζουν τακτικές καταπολέμησης της ανίας των μαθητών. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να συνειδητοποιούν τις συνέπειες της πολυπολιτισμικότητας. Πρέπει να απαλλαγούν από τις εθνικιστικές και στενόμυαλες προκαταλήψεις, οι οποίες είναι ξεπερασμένες και δεν βοηθούν σήμερα στην ανάπτυξη των νεαρών Ελληνοαμερικανών.

Η Επιτροπή πληροφορήθηκε μετά λύπης ότι οι εκπαιδευτικοί των ελληνικών σχολείων σπάνια μαθαίνουν νέες μεθόδους διδασκαλίας. Αν και πραγματοποιούνται κάποια σεμινάρια κατάρτισης, σε μεγάλο βαθμό δεν επιφέρουν αποτελέσματα διότι συνήθως εκθέτουν τους εκπαιδευτικούς σε μια διάλεξη, ενώ οι εκπαιδευτικοί θα έπρεπε να πειραματίζονται με τις τεχνικές - να κάνουν πρακτική εξάσκηση - και να συμμετέχουν στην ανταλλαγή ιδεών: να δείχνουν ο ένας στον άλλο ποιες τεχνικές είναι αποτελεσματικές και ποιες όχι.

Τα ελληνικά σχολεία πρέπει να απαλλαγούν από την αντίληψη ότι οι άνθρωποι που θέλουν να διδάξουν και των οποίων η μητρική γλώσσα είναι τα ελληνικά είναι αυτομάτως σε θέση να διδάξουν καλά. Για παράδειγμα, οι εκπαιδευτικοί από την Ελλάδα δεν γνωρίζουν κατ'ανάγκη πώς να διδάξουν σε Ελληνοαμερικανούς που δεν μιλούν ελληνικά. Στο μέλλον, αυτοί οι εκπαιδευτικοί πρέπει να περνούν από προσεκτική επιλογή, όχι μόνον όσον αφορά τις επαγγελματικές τους γνώσεις, αλλά και τα κίνητρά τους και την προσαρμοστικότητά τους. Όταν φτάσουν στις Ηνωμένες Πολιτείες, είναι βέβαιο ότι θα χρειαστούν

περαιτέρω κατάρτιση προκειμένου να κατανοήσουν το αρκετά διαφορετικό περιβάλλον στο οποίο θα κληθούν να λειτουργήσουν. Θα ήταν πλεονέκτημα να προέρχονται οι εκπαιδευτικοί από αμερικανικά κολέγια, στα οποία πάντα κάποιοι φοιτητές εκπαιδεύονται στην ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό. Οσον αφορά τους εκπαιδευτικούς από το εξωτερικό, διατυπώθηκε η πρόταση όπως τα σχολεία μας να φιλοξενούν νεαρούς Έλληνες ασκουμένους - όχι εκπαιδευτικούς - ώστε οι νέοι από την Ελλάδα να γνωρίσουν τις συνήθειές μας, βοηθώντας ταυτόχρονα μέσα στην τάξη και αναπτύσσοντας φιλίες διαρκείας.

Θα ήταν ωφέλιμο να διοργανώνονται σεμινάρια διδασκαλίας, τα οποία θα φέρνουν σε επαφή όλους τους εκπαιδευτικούς της ίδιας πόλης ή περιφέρειας, αφού αυτό θα συμβάλλει στη δικτύωση των εκπαιδευτικών μεταξύ τους καταρτίζοντάς τους ταυτόχρονα στις παιδαγωγικές μεθόδους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί καλύτερα με τη δημιουργία μίας Αμερικανικής Οργάνωσης Εκπαιδευτικών Ελληνικών (American Association of the Teachers of Greek - AATGR), ανάλογης της Αμερικανικής Οργάνωσης Εκπαιδευτικών Γαλλικών (American Association of the Teachers of French - AATF) και άλλων, η οποία θα μπορεί να πραγματοποιεί ετήσιες συνεδριάσεις, να επιχορηγεί συνέδρια σχετικά με τις παιδαγωγικές στρατηγικές, να αξιολογεί το εκπαιδευτικό υλικό, να επιχορηγεί εκθέσεις βιβλίου, και ενδεχομένως να εκδίδει κάποιο περιοδικό.

Συστάσεις:

Σε εθνικό επίπεδο

- 7.1 Μέσω περιφερειακών σεμιναρίων και εργαστηρίων, όλοι οι εκπαιδευτικοί πρέπει να καταρτίζονται περιοδικά και να επιμορφώνονται τόσο στη διδασκαλία της γλώσσας όσο και στις μεθόδους διδασκαλίας της λογοτεχνίας και του πολιτισμού.
- 7.2 Η Αρχιεπισκοπή πρέπει να καλύπτει τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των εκπαιδευτικών που παρακολουθούν τα εργαστήρια κατάρτισης.
- 7.3 Οι εκπαιδευτικοί που έρχονται από την Ελλάδα πρέπει να παρακολουθούν σεμινάρια κατάρτισης όσον αφορά τα ιδιαίτερα γνωρίσματα του αμερικανικού εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.
- 7.4 Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αξιολογούνται περιοδικά. Η αξιολόγηση αυτή πρέπει να γίνεται σε πνεύμα συνεργασίας και συναδελφοσύνης από ικανούς εσωτερικούς και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες.
- 7.5 Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να έχουν ευκαιρίες και κίνητρα για μετεκπαίδευση. Αν δεν δέχονται να μετεκπαιδευτούν, και/ή δεν βελτιώνονται μετά από αυτή, πρέπει να απολύονται.
- 7.6 Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να λαμβάνουν επίδομα μισθού, ανάλογα με τις ώρες μετεκπαίδευσης στις οποίες υποβάλλονται κάθε χρόνο.
- 7.7 Πρέπει να ιδρυθεί Αμερικανική Οργάνωση Εκπαιδευτικών Ελληνικών (American Association of Teachers of Greek - AATGR).

Σε τοπικό επίπεδο

- 7.8 Τα σχολεία πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στην πρόσληψη και την προετοιμασία της νέας γενιάς εκπαιδευτικών.
- 7.9 Εκτός από τη στρατολόγηση έμπειρων εκπαιδευτικών από την Ελλάδα, τα σχολεία πρέπει να προσελκύσουν νεαρούς Έλληνες που θα έρχονται στις Ηνωμένες Πολιτείες ως ασκούμενοι για έναν χρόνο και/ή πρέπει να προσλάβουν Έλληνες αποφοίτους ή φοιτητές αμερικανικών πανεπιστημίων για να βοηθούν στην τάξη.
- 7.10 Οποτε είναι δυνατό, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να επιλέγονται μεταξύ αποφοίτων αμερικανικών κολεγίων που μιλούν άπταιστα ελληνικά.
- 7.11 Οι Επισκοπές πρέπει να δημιουργήσουν, υπηρεσίες διορισμού εκπαιδευτικών προκειμένου να διευκολυνθεί η επιλογή των από τους διευθυντές των σχολείων.

Τι αναζητούμε σε έναν καλό εκπαιδευτικό;

Δεκάδες χιλιάδες μαθητές που εκπαιδεύονται σε όλον τον κόσμο από τα Σώματα Ειρήνης, όταν ρωτήθηκαν σχετικά με τις ιδιότητες που προσδιορίζουν τον καλό εκπαιδευτικό, απάντησαν: “Ο καλός εκπαιδευτικός πρέπει να είναι ικανός, να έχει ταλέντο και να διακατέχεται από ζήλο”. Ο ικανός εκπαιδευτικός γνωρίζει καλά το εκπαιδευτικό υλικό. Ο εκπαιδευτικός που έχει ταλέντο στηρίζεται σε αποτελεσματική μεθοδολογία. Ο εκπαιδευτικός που διακατέχεται από ζήλο μοιράζεται το πάθος του για το αντικείμενο και το διδάσκει με την έμπνευση και τη βοήθεια του Θεού - δηλ. με ενθουσιασμό.

Κεφάλαιο 8.

ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ: Καιρός για σοβαρή επανεξέταση

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι σημερινοί εκπαιδευτικοί, ατενίζοντας το μέλλον, αναρωτιούνται πού θα βρεθούν αρκετοί νέοι εκπαιδευτικοί. Είναι αλήθεια ότι για πολλούς η διδασκαλία αποτελεί λειτούργημα, αλλά αυτό δεν είναι αρκετό. Είναι αμφίβολο αν το επάγγελμα θα παραμείνει ελκυστικό, αφού οι καταβαλλόμενες αμοιβές είναι τόσο πενιχρές. Ο ενθουσιασμός των εκπαιδευτικών αποτελεί καθοριστικό παράγοντα, αλλά χρειάζονται επίσης κατάλληλη οικονομική υποστήριξη, ασφάλεια υγείας, συνταξιοδοτικά επιδόματα κλπ.

Οι αμοιβές των εκπαιδευτικών είναι σε μεγάλο βαθμό ανεπαρκείς. Το μέσο ωρομίσθιο φαίνεται να είναι περίπου \$25 δολάρια την ώρα, αλλά καταβάλλεται μόνο για τις ώρες διδασκαλίας, όχι για την προετοιμασία. Για να δικαιούνται σύνταξη από το ελληνικό κράτος, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να εργάζονται τουλάχιστον δεκαοκτώ ώρες εβδομαδιαίως και η διδασκαλία να αποτελεί τη βασική τους απασχόληση. Οι προϋποθέσεις αυτές σπάνια πληρούνται.

Λόγω του μη ελκυστικού εισοδήματος και της απουσίας επιδομάτων που συνοδεύουν το επάγγελμα, υπάρχει σήμερα σοβαρή έλλειψη εκπαιδευτικών για την ελληνική γλώσσα. Σε δέκα χρόνια, ελάχιστοι από αυτούς που διδάσκουν σήμερα θα εργάζονται ακόμα. Για τον λόγο αυτό, πρέπει να αρχίσει αμέσως εντατική στρατολόγηση εκπαιδευτικών.

Στα πιο επιτυχημένα από τα σχολεία που επισκεφθήκαμε ήταν φανερό ότι το εξαιρετικό επίπεδο του σχολείου οφείλετο σε μεγάλο βαθμό στο υψηλό επίπεδο των καταβαλλομένων μισθών, το οποίο επέτρεπε με τη σειρά του στο σχολείο να προσλαμβάνει - και να διατηρεί- καλά καταρτισμένους εκπαιδευτικούς.

Συμπερασματικά, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ανταμείβονται με επαρκείς αμοιβές και επιδόματα, καθώς και με ηθική υποστήριξη και αναγνώριση.

Συστάσεις:

Σε εθνικό και τοπικό επίπεδο

- 8.1 Επειδή είναι φανερό ότι ο αριθμός των εκπαιδευτικών θα μειωθεί δραστικά στο πολύ εγγύς μέλλον, είναι επιτακτική ανάγκη να ληφθούν αμέσως μέτρα για τη βελτίωση της αμοιβής των σημερινών εκπαιδευτικών, των επιδομάτων, της περιοδικής κατάρτισης και της αναγνώρισης. Αυτό θα κάνει τα σχολεία ελκυστικότερα για τους εκπαιδευτικούς που θα προσληφθούν στο μέλλον. Αν δεν ληφθούν αυτά τα μέτρα, το μέλλον της ελληνικής εκπαίδευσης απειλείται σοβαρά.
- 8.2 Στα επιδόματα πρέπει να περιλαμβάνεται οικονομική υποστήριξη για την παρακολούθηση επαγγελματικών σεμιναρίων στις Ηνωμένες Πολιτείες και/ή την Ελλάδα και άλλων μορφών επαγγελματικής ανάπτυξης.
- 8.3 Η επαγγελματική ανάπτυξη πρέπει να ανταμείβεται με μισθολογικές αυξήσεις.

Κεφάλαιο 9.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ: Ουσιαστική υποστήριξη και βραβεία

Η Επιτροπή αντιλαμβάνεται ότι θα απαιτηθούν σημαντικά κονδύλια για να πραγματοποιηθούν οι συστάσεις που διατύπωσε. Υπάρχουν, εξάλλου, διαμετρικά αντίθετες απόψεις όσον αφορά την πηγή προέλευσης αυτών των κονδυλίων - συγκεκριμένα, την αναλογία των κονδυλίων που πρέπει να ζητηθούν από την Αρχιεπισκοπή, την κάθε κοινότητα, τις επιχειρήσεις, τους ιδιώτες και/ή την ελληνική κυβέρνηση.

Υπάρχουν αυτοί που πιστεύουν ότι το βάρος της χρηματοδότησης πρέπει να αναληφθεί κυρίως από την κάθε κοινότητα, όχι από την Αρχιεπισκοπή ή την ελληνική κυβέρνηση. Η συλλογή οικονομικών πόρων σε τοπικό επίπεδο δραστηριοποιεί την κάθε κοινότητα και ενισχύει την προσήλωσή της στη μελέτη της γλώσσας. Από την άλλη πλευρά, πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι αν και πολλοί Ελληνοαμερικανοί είναι αρκετά εύποροι, υπάρχουν και άλλοι που δεν στέλνουν τα παιδιά τους σε ελληνικό σχολείο γιατί δεν έχουν τη δυνατότητα να καταβάλλουν τα δίδακτρα, κυρίως οι οικογένειες που έχουν περισσότερα από ένα παιδιά.

Η κοινότητα που αναλαμβάνει μόνη την πρωταρχική ευθύνη για την οικονομική βιωσιμότητά της δεν θα χρειάζεται πια να ζει με την ελπίδα της οικονομικής υποστήριξης από την ελληνική κυβέρνηση. Υπάρχουν και άλλοι τρόποι για να διαδραματίσει η ελληνική κυβέρνηση κάποιο ρόλο - για παράδειγμα, με την επιχορήγηση ασκουμένων.

Πιθανώς να μην είναι εφικτό -αλλά ούτε και φρόνιμο- να αναλάβει η Αρχιεπισκοπή το πλήρες βάρος για τη χρηματοδότηση κάθε σχολείου, αλλά η Αρχιεπισκοπή θα μπορούσε και θα έπρεπε να διπλασιάζει τα ποσά που συγκεντρώνει η κάθε κοινότητα. Δεδομένου ότι η κοινότητα είναι ένα σύνολο διαφορετικών ανθρώπων που μοιράζονται κάποια κοινά στοιχεία - όπως η κληρονομιά, η γλώσσα και η θρησκεία - είναι αρμόζον και πρέπει να υπάρχει μία σχέση συνέργειας ανάμεσα σε όλα τα μέλη της. Για παράδειγμα, αφού οι επιχειρήσεις ελληνικής ιδιοκτησίας ωφελούνται από τους Έλληνες πελάτες τους, θα έπρεπε να επιστρέφουν στην κοινότητα ένα ανάλογο ποσό με τη μορφή εισφορών.

Συστάσεις:

Σε τοπικό επίπεδο

- 9.1 Κάθε κοινότητα πρέπει να έχει την πρωταρχική ευθύνη για τη χρηματοδότηση των σχολείων της.
- 9.2 Σε κάθε κοινότητα, πρέπει να αφιερώνεται στην εκπαίδευση επαρκές ποσοστό από τις συνολικές εισφορές όλων των δωρητών - και όχι μόνο των γονέων που τα παιδιά τους πηγαίνουν στο ελληνικό σχολείο. Το ποσοστό που θεωρείται επαρκές για την κάλυψη των αναγκών του σχολείου μπορεί να προταθεί από την Αρχιεπισκοπή.
- 9.3 Οι οικογένειες που έχουν περισσότερα από ένα παιδιά σε ελληνικό σχολείο πρέπει να έχουν δικαίωμα καταβολής μειωμένων διδάκτρων για το δεύτερο και το τρίτο παιδί, αλλά και για κάθε επόμενο παιδί, με βάση την ακόλουθη κλίμακα: για το δεύτερο παιδί 1/2 των διδάκτρων, για το τρίτο παιδί 1/3 των διδάκτρων και για τα επόμενα παιδιά καθόλου διδάκτρα.
- 9.4 Οι κοινότητες πρέπει να επιδιώκουν εντατικά εισφορές από τις τοπικές επιχειρήσεις.

Σε εθνικό επίπεδο

- 9.5 Σε αναγνώριση των προσπαθειών των κοινοτήτων να χρηματοδοτήσουν τα σχολεία τους, η Αρχιεπισκοπή πρέπει να ανταποκριθεί με ένα πρόγραμμα διπλασιασμού των εισφορών.

ΕΠΙΜΕΤΡΟ:

Εκκληση για άμεση και αποτελεσματική δράση

Ηρθε πλέον ο καιρός για συντονισμένη, εντατική και μακροπρόθεσμη προσπάθεια αναζωογόνησης του ελληνικού πολιτισμού και της ελληνικής γλώσσας στις Ηνωμένες Πολιτείες: για τη δημιουργία του "Πλατωνικού Χωριού", στο οποίο η ποικιλία είναι δύναμη. Η ελληνική γλώσσα - απαραίτητη εκδήλωση της ελληνικής ταυτότητας - διαβρώνεται με ταχείς ρυθμούς. Η επιβίωση του ελληνισμού στην αμερικανική διασπορά διακυβεύεται, αν δεν ληφθούν αμέσως ουσιαστικά επανορθωτικά μέτρα. Η οδυνηρότερη πρόβλεψη της Επιτροπής, βασισμένη στις αποδείξεις που συγκέντρωσε, είναι ότι η ελληνική ταυτότητα μπορεί να χαθεί σε διάστημα μικρότερο από μία γενιά.

Βλ. σχετικό ερωτηματολόγιο ►